

ЛЬВІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БЕЗПЕКИ ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ

КАФЕДРА ІНОЗЕМНИХ МОВ ТА ПЕРЕКЛАДОЗНАВСТВА

ЗАТВЕРДЖУЮ

Голова Вченої ради

Навчально-наукового інституту

психології та соціального захисту

Василь КАРАБИН

« 02 » вересня _____ 2020 р.

ОК 2.1.3 ОСНОВИ ТЕОРІЇ МІЖКУЛЬТУРНОЇ КОМУНІКАЦІЇ

ПРОГРАМА

навчальної нормативної дисципліни

підготовки бакалавра

спеціальності 035 Філологія

освітня програма: Переклад з англійської мови

Львів
2020 рік

Розробник програми:

Олександра Пальчевська доцент кафедри іноземних мов та перекладознавства
ЛДУ БЖД

Рецензент: Надія Андрейчук, заступник завідувача кафедри перекладознавства
імені Г. Кочура ЛНУ ім Івана Франка, професор, доктор філологічних наук

Програму рекомендовано кафедрою іноземних мов та перекладознавства

Протокол від “ 27 ” серпня 2020 року № 1

Завідувач кафедри іноземних мов та перекладознавства

(підпис)

Олег ТИЩЕНКО
(прізвище та ініціали)

Схвалено Вченою радою навчально-наукового інституту психології та
соціального захисту

Протокол від “ 02 ” вересня 2020 року № 1

ВСТУП

Програма вивчення нормативної навчальної дисципліни «**Основи теорії міжкультурної комунікації**» складена відповідно до освітньо-професійної програми підготовки бакалавра спеціальності 035«Філологія».

Навчання основам міжкультурної комунікації має інтегрувати найкращі досягнення методики викладання усного і письмового суспільно-політичного і науково-технічного перекладу, врахувати положення теорії мовної комунікації, зіставного мовознавства, соціолінгвістики, базуватися на принципах адекватного інтегрування в міжкультурне середовище, оскільки на перший план виходить надзвичайно складне завдання – навчити студентів умінню не тільки адекватно передавати загальний зміст інформації (з чим перекладач стикається щоденно у своїй діяльності), а й віднаходити способи вирішення проблемних ситуацій, можливих міжетнічних та міжкультурних конфліктів, які можуть зустрітись у перекладацькій практиці.

Предметом навчальної дисципліни «**Основи теорії міжкультурної комунікації**» є міжкультурне та міжособистісне спілкування в контексті перекладацької діяльності.

Міждисциплінарні зв'язки здійснюються з іншими практичними дисциплінами, які націлені на освоєння іноземних мов. Базовими знаннями для вивчення цього предмету є мовознавчі та перекладознавчі дисципліни: вступ до спеціальності, вступ до мовознавства, зіставне мовознавство, соціолінгвістика практика усного та писемного мовлення. Водночас, ця дисципліна інкорпорує наявні знання про кожен окремий рівень у динамічну системну модель прикладного спрямування, яка дозволяє зрозуміти природу мови як засобу міжнародного спілкування, а також демонструє міждисциплінарні зв'язки мовознавства з усіма сферами наукового пошуку.

Програма навчальної дисципліни складається з **таких змістових модулів та тем:**

Змістовий модуль 1. The Study of Intercultural Communication.

Тема 1.1. Intercultural Communication.

Тема 1.2. The Concepts of Culture and Communication

Змістовий модуль 2. Identity and Multicultural Identity

Тема 2.1 Identity. Gender Identity. Age Identity. Racial and Ethnic Identity. Physical Ability Identity. Religious Identity

Тема 2.2. Multicultural Identity

Змістовий модуль 3. Ethnocentrism.

Тема 3.1. Ethnocentrism. Prejudice and Discrimination. Racism

Тема 3.2. Stereotyping

Змістовий модуль 4. Communication.

Тема 4.1. Communication. Cultural codes and language. Initial Contact and Uncertainty among Strangers. Interpersonal and Intrapersonal Communication

Тема 4.2. Verbal and Nonverbal Communication

1. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

1.1 Мета дисципліни «Основи теорії міжкультурної комунікації» є вивчення і засвоєння основних понять і категорій стійких навичок міжкультурного та міжособистісного спілкування в контексті майбутньої перекладацької діяльності.

1.2 Завданням вивчення курсу «Основи теорії міжкультурної комунікації» є сприяння узагальненню і систематизації знань, поглиблення лінгвістичної та комунікативної компетенції майбутнього перекладача. А саме:

- ознайомити студентів з теоретичними засадами, термінологією та проблемним полем міжкультурної комунікації як самостійної наукової дисципліни;
- навчити слухачів курсу основам методології дослідження міжкультурної комунікації;
- розкрити специфіку комунікативної поведінки перекладача у процесі професійної діяльності.

1.3. Програмні результати навчання:

- знати суть і завдання дисципліни «Основи теорії міжкультурної комунікації»;
- знати термінологічний апарат і основні положення теорії міжкультурної комунікації;
- знати історичні фактори і обставини виникнення міжкультурної комунікації.;
- знати основні напрямки і підходи досліджень в міжкультурній комунікації;
- розуміти різницю між спілкуванням і комунікацією;
- знати поняття макро- і мікрокультури в міжкультурній комунікації;
- знати сутність міжкультурної комунікації та форми міжкультурної комунікації;
- мати знання про «Культурний шок» та його місце у засвоєнні «чужої» культури»;
- мати знання про види міжкультурної комунікації;
- мати знання про вербальну комунікацію;

- мати знання про невербальну комунікацію;
- знати форми вербальної та невербальної комунікації;
- користуватися Інтернет-ресурсами загальноосвітнього та спеціального наукового призначення, оформленими у вигляді електронних бібліотек, словників, енциклопедій, інформаційних блогів та персональних сайтів науковців.

На вивчення навчальної дисципліни відводиться 90 годин / 3 кредитів ECTS.

2. ІНФОРМАЦІЙНИЙ ОБСЯГ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Програма навчальної дисципліни складається з таких **змістових модулів та тем:**

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1.

THE STUDY OF INTERCULTURAL COMMUNICATION.

Тема 1.1. Intercultural Communication.

Тема 1.2. The Concepts of Culture and Communication

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2.

IDENTITY AND MULTICULTURAL IDENTITY

Тема 2.1 Identity.

Gender Identity. Age Identity. Racial and Ethnic Identity. Physical Ability Identity. Religious Identity

Тема 2.2. Multicultural Identity

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 3.

ETHNOCENTRISM

Тема 3.1. Ethnocentrism. Prejudice and Discrimination. Racism

Тема 3.2. Stereotyping

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 4.

COMMUNICATION.

Тема 4.1. Communication. Cultural codes and language. Initial Contact and Uncertainty among Strangers. Interpersonal and Intrapersonal Communication

Тема 4.2. Verbal and Nonverbal Communication

3. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Базова

1. **Бацевич Ф.С.** Основи комунікативної лінгвістики: підручник / Ф.С. Бацевич. – К. : Академія, 2004. – 344 с.
2. **Бацевич Ф.С.** Словник термінів міжкультурної комунікації / Ф.С. Бацевич. – К. : Довіра, 2007. – 205 с.
3. **Манакін В.М.** Мова і міжкультурна комунікація / В.М. Манакін. – К. : Академія, 2012. – 288 с.
4. **Основи міжкультурної комунікації:** навч. посібник / укл. Попович М.М. – Чернівець. нац. ун-т, 2012. – 160 с.

Допоміжна

1. **Palchevska O.** The Precedent and Stereotypical Character of Ethnic Jokes (Based on Ukrainian, English and Polish) // Human and Culture Studies Priorities in Modern Linguistics: Trends, Tendencies and Interdisciplinary Methodology: multi-authored monograph / [ed. by K. I. Mizin]. – PereiaslavKhmelnyskyi; Kremenchuk: PE Shcherbatykh O. V., 2019. – 410 p.
2. **Palchevska O.** Ethnic Stereotypes In Vernacular English, Ukrainian, Polish And French Of The XIXth Century // Vectors Of The Development Of Philological Sciences At The Modern Stage\\ <http://catalog.liha-pres.eu/index.php/liha-pres/catalog/book/29>, 2020
3. **Jandt E.** Fred An introduction to intercultural communication: identities in a global community 9th edition. - SAGE Publications, Inc. 2017.
4. **Giuliana Ferri** Intercultural Communication: Critical Approaches and Future Challenges. - London, UK: Palgrave Macmillan, 2018, 117 p
5. **Guilherme M.** Freire's philosophical contribution for a theory of intercultural ethics: A deductive analysis of his work. Journal of Moral Education, 46, 422–434.
6. **Scollon R., Scollon S.W.** Intercultural Communication: a discourse approach. – Oxford: Blackwell Publishers, 2002.

Інформаційні ресурси

<https://www.idrinstitute.org/resources/intercultural-communication/>

<https://ehlion.com/magazine/intercultural-communication/>

<https://www.uopeople.edu/blog/what-is-intercultural-communication/>

СЛОВНИКИ:

<http://e2u.org.ua/>
www.multitran.ru
www.macmillandictionary.com
www.merriam-webster.com
<http://www.microsoft.com/Language/en-US/Default.aspx>

Корпуси

<http://corpus.byu.edu/coca/>

Довідники

<http://intent.gigatran.com/>

<http://www.chicagomanualofstyle.org/home.html>

Українська мова

Академічний тлумачний словник <http://sum.in.ua/>

"Словники України" on-line <http://lcorp.ulif.org.ua/dictua/>

<http://pravylno.com.ua/>

Отримання та тренування нових навичок

Facebook Translation

HootSuite Translation

TED Open Translation

Mozilla

Соціальні мережі

Facebook, LinkedIn, Twitter

4. КРИТЕРІЇ УСПІШНОСТІ НАВЧАННЯ ТА ФОРМА ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ

При оцінюванні результатів навчання здобувачів освіти потрібно керуватися такими **критеріями успішності навчання**:

Бали	Оцінка	Критерії оцінювання
91–100	Відмінно	Здобувач демонструє повні й вичерпні знання навчального матеріалу в обсязі, що відповідає робочій програмі дисципліни, правильно й обґрунтовано приймає необхідні рішення в різних нестандартних ситуаціях. Вміє реалізувати теоретичні положення дисципліни при розв'язуванні практичних завдань, може аналізувати і співставляти навчальний матеріал з даної та суміжних дисциплін. В повному обсязі знає як орієнтуватися в сучасному інформаційному потоці з метою удосконалення іншомовних умінь і навичок; володіє іноземною мовою при спілкуванні на професійні теми; вміє усного та письмово перекладати з використанням лексичних та граматичних трансформацій у текстах ділового та фахового спрямування. За час навчання при виконанні завдань, що відповідають тематиці та рівню складності курсу виявив вміння самостійно вирішувати поставлені завдання, активно дискутувати, може

Бали	Оцінка	Критерії оцінювання
		<p>відстоювати власну позицію в питаннях та рішеннях, що розглядаються українською та іноземною мовами.</p> <p>Зменшення 100-бальної оцінки може бути пов'язане з недостатнім розкриттям питань, що стосується дисципліни яка вивчається, але виходить за рамки об'єму матеріалу передбаченого робочою програмою, або здобувач виявляє невпевненість в тлумаченні теоретичних положень чи рішенні складних практичних завдань.</p>
81–90	Добре	<p>Здобувач демонструє добрі та вичерпні знання, володіє матеріалом, що відповідає робочій програмі дисципліни, робить на основі здобутих знань аналіз можливих ситуацій та вміє застосовувати теоретичні положення при рішенні практичних завдань, проте допускає окремі неточності. Вміє самостійно виправляти допущені помилки, кількість яких є незначною. Знає сучасні технології та методи вирішення практичних завдань з дисципліни.</p> <p>За час навчання при виконанні завдань та поясненні прийнятих рішень, дає вичерпні пояснення.</p>
71–80	Добре	<p>Здобувач в загальному добре володіє матеріалом, знає основні положення матеріалу, що відповідають робочій програмі дисципліни, робить на їх основі аналіз можливих ситуацій та використовує для рішення характерних/типових завдань з дисципліни.</p> <p>Вміє пояснити основні положення виконаних завдань та давати правильні відповіді, не використовує нові приклади, не застосовує знання в новій ситуації, не може встановити зв'язку з раніше вивченим матеріалом і матеріалом, який засвоєний при вивченні інших дисциплін.</p>
61–70	Задовільно	<p>Здобувач засвоїв основний теоретичний матеріал, передбачений робочою програмою дисципліни, та розуміє постановку стандартних практичних завдань, має пропозиції щодо напрямку їх вирішень.</p> <p>Розуміє основні положення, що є визначальними в курсі, може вирішувати завдання подібні тим, що розглядалися на заняттях, проте допускає значну кількість неточностей і помилок, усунути які здатен лише за допомогою викладача.</p>
51–60	Задовільно	<p>Здобувач володіє певними знаннями та основними положеннями, передбаченими робочою програмою дисципліни, на мінімально допустимому рівні для подальшого засвоєння результатів навчання в рамках освітньої програми. З використанням основних теоретичних положень здобувач з труднощами пояснює правила вирішення практичних завдань дисципліни з окремими прогалинами, які не перешкоджають подальшому засвоєнню програмного матеріалу</p> <p>Виконання лабораторних завдань, курсової роботи значно формалізовано та відсутнє глибоке розуміння самої роботи.</p>
35–50	Незадовільно	<p>Здобувач може відтворити окремі фрагменти знань з курсу. Незважаючи на те, що програму навчальної дисципліни здобувач виконав, працював він пасивно, його відповіді під час</p>

Бали	Оцінка	Критерії оцінювання
		виконання завдань та результати поточного контролю в більшості є невірними та/або необґрунтованими. Цілісність розуміння матеріалу дисципліни у здобувача відсутня, що створює перепони для подальшого засвоєння результатів навчання в рамках освітньої програми.
0–34	Незадовільно	Здобувач повністю не виконав вимог робочої програми навчальної дисципліни. Його відповіді під час виконання різних видів робіт та результати поточного контролю є невірними та/або необґрунтованими. Його знання на підсумкових етапах навчання є фрагментарними.

Формою підсумкового контролю є диференційований залік.

5. ЗАСОБИ ДІАГНОСТИКИ УСПІШНОСТІ НАВЧАННЯ

Для визначення рівня засвоєння студентами навчального матеріалу використовуються такі засоби діагностики успішності навчання:

- поточний контроль (оцінювання усних і письмових відповідей під час практичних занять, написання контрольних робіт та поточне тестування);
- контроль за самостійною роботою (перевірка конспектів, виконання завдань до практичних занять);
- підсумковий контроль (диференційований залік та екзамен).

Усі форми контролю включено до 100-бальної шкали оцінювання. Оцінка із 100-бальної шкали в національну переводиться відповідно до діючого положення про освітній процес (91–100 – «відмінно», 71–90 – «добре», 51–70 – «задовільно», менше 51 – «незадовільно»).